

Viitasaaren kaupungin kannanotto Traficomille koskien Ajovarman palveluita Viitasaarella ja lähialueilla

Kaupunginhallitus 16.02.2026 § 39
75/14.01.00/2026

Tausta

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on käynnistänyt Ajovarman palveluita koskevan kilpailutuksen, jonka tavoitteena on vähentää palvelupisteiden määrää valtakunnallisesti nykyisestä 77 toimipisteestä 43 toimipisteeseen.

Keski-Suomen osalta kilpailutuksen vaikutukset olisivat merkittävät. Nykyisten toimipisteiden joukosta Viitasaaren ja Keuruun toimipisteet olisivat jäämässä pois, ja palvelut keskitettäisiin Jyväskylään, Äänekoskelle ja Jämsään.

Kaupunki on käynyt keskustelua Pihtiputaan kunnan, Keuruun kaupungin sekä Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto Poken kanssa siitä, että on tärkeää ilmaista huoli myös Traficomille, sillä muutosten vaikutukset alueillamme ovat merkittäviä.

Viitasaaren kaupungin kannanotto

Viitasaaren kaupunki on huolestunut Ajovarman palvelupisteverkoston supistamisesta, jonka seurauksena pienempiä palvelupisteitä on päätetty lopettaa. Traficom ja Ajovarma supistavat palveluverkkoa siten, että 17 pienivolyymiseksi jäänyttä ja harvoin auki ollutta palvelupistettä ei enää jatkossa ylläpidetä. Tavoitteena on keskittää palvelut asiointimääriltään suuremmille pisteille ja yhdenmukaistaa tutkinto- ja lupapalveluiden sisältöä.

Palveluiden muutokset johtavat siihen, että lähin fyysinen palvelupiste voi olla merkittävästi kauempana Viitasaaren ja muun Pohjoisen Keski-Suomen asukkaille. Huomionarvoista on, että Viitasaaren Ajovarman toimipisten palveluita käyttävät aktiivisesti myös Pohjois-Savon naapurikunnat, kuten Keitele, Vesanto ja Pielavesi. Tämä muutos konkretisoituu erityisesti ajokokeiden ja kuljettajantutkintojen osalta, joita ei enää ole mahdollista suorittaa paikallisessa palvelupisteessä, vaan ne on tehtävä kauempana.

Vaikutukset opiskelijoihin

Viitasaaren lukio sekä Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto (POKE) tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa ajokortti osana opintoja.

Eryteisesti Poken logistiikkaopiskelijoille raskaan ajoneuvon kuljettajalupa on käytännössä perusedellytys tulevaa ammattia varten. Mikäli kaikki ajokorttilupa-asiat siirtyvät Äänekoskelle, vaikeutuu opintojen ja lupaprosessien yhteensovittaminen huomattavasti jo pelkästään lisääntyvän matkustamiseen kuluvan työ- ja opiskeluaikahukan vuoksi.

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopistossa logistiikan opiskelijoita on noin 60 vuosittain ja heille ajatetaan oppilaitoksen toimesta henkilö-, kuorma-auto- ja yhdistelmäajoneuvon ajokortit. He myös hakevat kuljettajakortit ja suorittavat tämän lisäksi vähintään ADR-perusajoluvan, tosin valtaosa opiskelijoista suorittaa ADR-säiliöluvankin.

Edellä kerrotusta seuraa:

- Noin 180 tutkintoa joka vuosi, eli 180 käyntiä Ajovarman toimipisteessä ajokokeiden merkeissä.
- Noin 30 kuljettajakortti- ja ajokorttihakemusta ja noin 60 ADR-koetta joka vuosi.

Jos Viitasaarelta Ajovarman palvelut poistuvat vuoden 2027 alusta edellä mainitut toiminnot siirtyvät Äänekoskelle, jonne Viitasaarelta on noin 45 minuutin matka suuntaansa. Pitkästä matkasta johtuen välimatka Äänekosken ja Viitasaaren välillä on lähes joka kerta suoritettava opettajan toimesta tai oppilaitoksen ajoneuvolla, matka ei onnistu enää oppilaan toimesta itsenäisesti, esimerkiksi kävelen.

Tämä aiheuttaa:

- Jokainen Äänekoskelle tehtävä matka kestää noin kolme tuntia yhteensä ja kaikki tämä aika on pois jo valmiiksi rajallisesta tehokkaasta opetustoiminnasta.
- Jokainen opiskelijoiden kesken oppilaitoksen ajoneuvolla tehtävä kuljetustehtävä varaa ennestään rajallisesta määrin olevasta kalustosta ajoneuvon pois varsinaisesta opetuskäytöstä.

Vaikutukset Viitasaaren kaupungin ja naapurikuntien asukkaisiin sekä alueen yrityksiin

Palvelupisteiden vähentyminen merkitsee, että myös Pihtiputaan ja muiden lähikuntien asukkaat kohtaavat pidempiä välimatkoja ja rajoitetumpaa palvelua. Julkinen liikenne alueellamme on rajoitettua. Tämä vaikuttaa arjen sujuvuuteen ja edellyttää lisääntyvää liikkumistarvetta pidemmälle asiointimatkalle, mikä on erityisen haastavaa niille, joilla ei ole henkilöautoa tai joukkoliikennettä käytettävissä. Lisäksi koemme, että tämä heikentää palveluiden saavutettavuutta, erityisesti iäkkäämmille ja heikommassa toimintakyvyssä oleville henkilöille. Tämä tuo myös lisäpainetta perheille ja työntekijöille, jotka tarvitsevat ajokorttia työllistymisen tai opiskelun edellytyksenä.

Palveluiden keskittäminen saattaa parantaa joidenkin asiakaspalvelukokemusten laatua ja yhdenmukaisuutta, mutta se heikentää alueellista peruspalvelutarjontaa ja paikallista saavutettavuutta, mikä on merkittävä huoli haja-asutusalueilla, kuten pohjoisessa Keski-Suomessa.

Paikallisille yrityksille palveluiden siirtyminen kauemmas aiheuttaa merkittäviä haittoja. Ajoneuvojen rekisteröintipalveluiden sekä ammattiin liittyvien korttipalveluiden (kuten digipiirturi- ja ammattipätevyyskortit) siirtyessä Äänekoskelle yrityksille syntyy huomattavaa ajanhukkaa ja sitä kautta myös taloudellisia tappioita.

Lisäksi Viitasaaren Ajovarma-toimipisteen asiakaskunta käyttää asiointikäyntiensä yhteydessä laajasti myös muita Viitasaaren palveluita, kuten uimahallia, kauppaliiikkeitä ja ravintoloita. Toimipisteellä on näin ollen merkittävä välillinen vaikutus Viitasaaren elinvoimaan ja palveluiden kysyntään. Toimipisteen lakkauttaminen heikentäisi näitä asiakasvirtoja ja vaikuttaisi kielteisesti paikalliseen palvelu- ja elinkeinotoimintaan.

Viitasaaren logistinen sijainti E75 ja kt77:n risteyksessä tekee alueesta erityisen houkuttelevan logistiikka-alan yrityksille. Viitasaaren kaupunki on

tehnyt merkittävän investoinnin Wiilon alueeseen logistiikkatoimialan yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi ja vetovoiman lisäämiseksi. Tulevaisuudessa logistiikkatoimialan yritysten määrän uskotaan alueella lisääntyvän ja lisäävän palveluiden käyttöä. Tämän vuoksi palveluiden jatkuvuuden turvaaminen on perusteltua.

Alueen kuntien näkemys

Viitasaaren kaupunki ja Pihtiputaan kunta korostavat, että julkisen palveluverkoston saavutettavuus on keskeinen tekijä alueen asukkaiden yhdenvertaisuudessa ja elinvoimassa.

Kunnat edellyttävät, että Traficom ja Ajovarma arvioivat palveluiden saavutettavuuden myös maantieteellisesti laajemmalla tarkastelulla, ottaen huomioon opiskelijat, työlliset ja ikääntyvät asukkaat. On myös tärkeää, että vaihtoehtoiset palvelut turvataan esimerkiksi ajokokeiden järjestämisessä yhteistyössä seutukunnan toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Näemme myös, että etä- ja mobiilipalveluita tulee kehittää ja laajentaa, jolloin fyysisen asiointin tarvetta voidaan vähentää ilman, että saavutettavuus kärsii kohtuuttomasti.

Viitasaaren kaupunki ja Pihtiputaan kunta ovat valmiita alueelliseen vaikuttamistyöhön ja yhteistyöhön Traficomien, oppilaitosten, muiden kuntien ja palveluntuottajien kanssa, jotta laadukkaat, saavutettavat ja yhdenvertaiset ajokortti- ja lupapalvelut voidaan säilyttää myös Pohjoisessa Keski-Suomessa.

Kunnat vetoavat Traficomiin sen osalta, että muutoksia sekä niiden merkittäviä vaikutuksia vielä tarkasteltaisiin uudelleen, eikä kaavailtuja heikennyksiä toimeenpantaisi.

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Viitasaaren kaupunginhallitus päättää antaa edellämainitun kannanoton tiedoksi Traficomille.

Kaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään kokouksessa Pokelta saaduilla tiedoilla.

Päätös

Viitasaaren kaupunginhallitus päättää antaa edellämainitun kannanoton tiedoksi Traficomille ja valtuuttaa kaupunginjohtajan täydentämään kannanottoa Pokelta saaduilla tiedoilla.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Traficom -kirjaamo, osastopäällikkö Henna Antila.
Ote tiedoksi: Pihtiputaan kunnan kirjaamo, Keuruun kaupungin kirjaamo, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto -kirjaamo.